

Ters Yüz Edilmiş

Sınıf ve Öğrenme

Editörler:

Esef Hakan TOYTOK

Mehmet RAMAZANOĞLU

Özgür BOLAT

Editörler: Doç. Dr. Eşef Hakan TOYTOK - Dr. Öğr. Üyesi Mehmet RAMAZANOĞLU
Dr. Özgür BOLAT

TERS YÜZ EDİLMİŞ **Sınıf ve Öğrenme**

ISBN 978-625-758-253-7

DOI 10.14527/9786257582537

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş. ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye’de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000’in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Eylül 2021, Ankara

Yayın-Proje: Nisanur Uzunlu
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
Saray Mah. 126. Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 394 55 91

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

*“Ey Adem! Sen ve eşin cennette kalın ve istediğiniz yerden yiye,
yalnız řu ağaca yaklaşmayın....” (Kur’an-ı Kerim: Bakara 35)*

*“Adem! Bahçede istediğin ağacın meyvesini yiyebilirsin diye buyurdu.
Ama iyiyle kötüyü bilme ağacından yeme...” (Tevrat: Yaratılış 2:16-17)*

Her şey merak etmekle başlamadı mı?
Merak, öğrenmenin ve değişimin temel anahtarı değil midir?
Çünkü Bilmekten daha değerli olan řey merak etmektir.
Merakın simgesi de elbette **ELMADIR...!**

ÖN SÖZ

Günümüzde öğrenciler artık öğretmenlerden çok daha hızlı bir şekilde yeni bilgilere ulaşabilmektedir. Önceden bilginin temel kaynağı olarak görülen öğretmen algısı, teknolojik tabanlı yazılımlar ve uygulamalar sayesinde değişime uğramış olup öğretmene yeni beklentiler ve misyonlar yüklenmiştir. 21. yy.da öğrencilerden beklenen temel beceriler bilişsel esnekliğe, akışkan ve yaratıcı zihin becerisine sahip, işlevsel bir birey olmalarıdır.

Hayat, baktığınız yöne doğru akan ve o yöne doğru da ilerlememizi sağlayan bir yapıda hareket eder. Bu bilinçle öğrencilerin hayata tutunmaları ve hayata karşı güçlü donanımına sahip bir dünya vatandaşı olmaları için öğrencileri doğru yöne baktıracak eğitim anlayışını ortaya koymamız gerekmektedir. Whitehead'ın dediği gibi eğitimin temel amacı ferdin yaşama sanatını idrak edebilmesi için rehber olmasıdır. Ancak şu anki çoğu gösterge, eğitimin bu yaşamsal rehber olma amacına tam olarak uygun olmadığını ve maalesef dünün pedagojisiyle bugünün beklentilerine yeteri kadar cevap veremediğini göstermektedir. Öğrencilerimiz okullarından teşekkür, takdir ve iftihar belgeleri ile mezun olmakta ama bu durum hem teknoloji-temelli üretime hem de yüksek yaşam kalitesine dönüşmemektir. Sonuç olarak eğitim verileri, deneyimimiz ve öğrenci-öğretmen görüşleri, bizim artık yeni bir eğitim ve öğretim modeline ihtiyaç duyduğumuzu göstermektedir.

Bu bağlamda ve amaçta “Ters Yüz Edilmiş Sınıf (TYS)” başlığı altında hazırlanan bu kitabın, içinde bulunduğumuz sorunsalda eğitimde nitelik artırma arayışımıza ve pandemi döneminde tanış olduğumuz uzaktan eğitim modelinin yapı ve işleyişinin yüz yüze eğitim ile senkron (eş zamanlı) hale getirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Kitapta TYS Modeli, oluşumundan ölçme-değerlendirmesine kadar aşama aşama, kapsamlı bir şekilde le alınarak örneklerle detaylandırılmıştır. Geleneksel sınıf anlayışından farklı olarak TYS modelinde, ders içi ve yoğunlukla ders dışı süreçte web 2.0 teknolojilerinden oldukça etkin bir şekilde yararlanıldığı görülmektedir. Özellikle ders dışı uygulamalar sayesinde öğrencilerin hem öğrenme sorumluluğunun ve motivasyonun artması hem de derse hazırlıklı gelmesi noktasında oldukça anlamlı etkiler ortaya çıkartmaktadır.

Bu amaçla alanında uzman akademisyenlerimizle geniş bir akademik bakış açısıyla hazırlanan TYS kitabımızda eğitimin her kademesinde görev yapan veya yapacak olan öğretmen ve akademisyenlerimize teorik ve pratik anlamda faydalanacakları, alan yazımsal olarak öncü bilgiler içeren bölümler yer almaktadır. Kitabımızın oluşum yolculuğunda yanımızda yer alarak bilgisini, tecrübesini ve değerli vakitlerini ayırarak destek sağlayan tüm yazarlarımıza, kitabın siz değerli bilgilere ulaşmasını sağlayan PEGEM Akademi ailesine teşekkürlerimizi sunarız.

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editör: Doç. Dr. Esef Hakan TOYTOK

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet RAMAZANOĞLU

Dr. Özgür BOLAT

1. BÖLÜM: Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Hikâyesi

Doç. Dr. Esef Hakan TOYTOK - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-3638-1901

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet RAMAZANOĞLU - Siirt Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6860-0895

2. BÖLÜM: Neden Ters Yüz Edilmiş Sınıf (Ters Yüz Edilmiş Sınıf

Uygulamasının Avantajları ve Sınırlılıkları)

Doç. Dr. Mustafa Serkan GÜNBATAR - Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-0485-3038

3. BÖLÜM: Ters Yüz Edilmiş Sınıfların Okul Gelişimine Katkısı

Dr. Özgür BOLAT

ORCID No: 0000-0003-4420-1368

4. BÖLÜM: Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Öğretmen, Öğrenci, Veli

Doç. Dr. Bilgen KIRAL - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5352-8552

5. BÖLÜM: Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Öğretim Sürecinin Planlanması

Doç. Dr. Hüseyin ÇAKIR - Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9424-2323

6. BÖLÜM: Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Dayandığı Kuram ve Modeller

Doç. Dr. Ata PESEN - Siirt Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-1676-7444

7. BÖLÜM: Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Kullanılan Öğretim Yöntem/Teknikleri

Dr. Öğr. Üyesi. Burcu KARABULUT COŞKUN - Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5287-2239

8. BÖLÜM: Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Kullanılan Teknolojiler (Web 2.0 Araçları)

Dr. Tayfun AKIN - Siirt Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5364-6102

Dr. Mehmet Şahin SOLAK - Siirt Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-2528-7960

9. BÖLÜM: Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Ölçme Değerlendirme

Dr. Öğr. Üyesi Sungur GÜREL - Siirt Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-3425-858X

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iv
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIFIN HİKÂYESİ

Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Oluşumu	1
Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Temeli.....	3
Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Doğuşu.....	5
Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Yaygınlaşması	6
Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Başlaması.....	7
Ters Yüz Edilmiş Sınıf Nedir?	8
Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Ders Planlaması	12
Sonuç (Özet)	14
Kaynakça	15

2. BÖLÜM

NEDEN TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIF (TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIF UYGULAMASININ AVANTAJLARI VE SINIRLILIKLARI)

Giriş.....	17
TYS Farklı Öğretim Yöntemleri ile Bütünleştirilerek Kullanılabilmektedir	18
TYS Öğrenme Çıktılarının Olumlu Etkilemektedir.....	19
TYS Öğrencilerin Duyuşsal Özelliklerine Katkı Sunmaktadır.....	21
TYS Öğrenme Motivasyonuna (Güdülenmişliğine) Katkı Sunmaktadır	21
TYS Düşük ve Orta Düzeyde Öğrenme Performansına Sahip Öğrencileri de Öğretim Sürecine Dâhil Etmektedir	22
TYS Etkileşimi (Öğretmen-Öğrenci/Öğrenci- Öğrenci) Arttırmaktadır	23
TYS Hem Küçük Çalışma Grupları ile Hem de Büyük Çalışma Grupları ile Yürütülebilmektedir	25
TYS Tüm Disiplinlerde Kullanılabilmektedir.....	26
TYS Tüm Öğretim Düzeylerinde ve Farklı Coğrafi Alanlarda Kullanılabilmektedir	26
TYS Geleneksel Öğretim Anlayışından Farklıdır	27
Sonuç (Özet)	28
Kaynakça.....	29

3. BÖLÜM

TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIFLARIN OKUL GELİŞİMİNE KATKISI

Değişim ve Gelişim	33
Okul Gelişimi.....	34
Okul Gelişimi ile İlgili Kavramsal Model.....	34
Öğretmen Liderliği.....	35
Müdür Liderliği	35
Profesyonel Öğrenme Topluluğu.....	36
Sınıf Etkinlikleri.....	36
Öğrenci Sonuçları.....	37
Ters Yüz Edilmiş Sınıflar.....	38
Ters Yüz Edilmiş Sınıflarda Öğrenmenin Doğası Değişti mi?.....	39
TYS'nin Teorik Altyapısı: Anlatım Modeli	40
TYS'nin Teorik Altyapısı: Yapılandırmacı Model.....	41
Ters Yüz Edilmiş Sınıfların Öğrenme Üzerine Etkisi.....	42
Yeni Ters Yüz Edilmiş Sınıfı Modeli Önerisi.....	43
Yeni TYS Önerisi 1: Ters Yüz Edilmiş Sınıfı Tekrar Ters Yüz Etmek.....	43
Yeni TYS Önerisi 2: Teknolojisiz Ters Yüz Sınıflar	45
Ters Yüz Edilmiş Sınıflar ve Okul Gelişim Modeli.....	46
Sonuç (Özet)	48
Kaynakça.....	48

4. BÖLÜM

TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIFTA ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ, VELİ

Giriş.....	53
Ters Yüz Edilmiş Sınıf Kavramı.....	54
Geleneksel Sınıf ile Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Karşılaştırılması.....	60
Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Öğretmenlerin Rollerini.....	62
Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Öğrencilerin Rollerini.....	66
Ters Yüz Edilmiş Sınıf Uygulamasında Velilerin Rollerini.....	67
Ters Yüz Edilmiş Sınıf Uygulamasının Öğretmen, Öğrenci ve Veli İçin Avantajları	69
Ters Yüz Edilmiş Sınıf Uygulamasının Öğretmen, Öğrenci, Veli İçin Zorluk ve Dezavantajları	72
Sonuç (Özet)	74
Kaynakça.....	75

5. BÖLÜM TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIFTA ÖĞRETİM SÜRECİNİN PLANLANMASI

Ters Yüz Edilmiş Sınıf	79
Ters Yüz Edilmiş Sınıf Yaklaşımını Planlama	82
Ders Planı Öğeleri	86
Ters Yüz Edilmiş Sınıf Yaklaşımında Uygulama	88
Planlama, Tasarlama ve Değerlendirme Araçları	88
Değerlendirmenin Rolü ve Türleri	96
Sonuç (Özet)	99
Kaynakça.....	100

6. BÖLÜM TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIFIN DAYANDIĞI KURAM VE MODELLER

Giriş	103
Ters Yüz Edilmiş Sınıfta/Okulda Öğrenme Modeli	105
Tam Öğrenme Modelli Ters Yüz Edilmiş Sınıf	107
Yapılandırmacı Öğrenme ve Ters Yüz Edilmiş Sınıf	109
Ters Yüz Sınıflarda Öz Düzenlemeli Öğrenme	111
Bireyselleştirilmiş Öğretim ve Ters Yüz Edilmiş Sınıflar.....	111
Bilişsel Yük Kuramı ve Ters Yüz Edilmiş Öğrenme	114
Sonuç (Özet)	115
Kaynakça.....	116

7. BÖLÜM TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIFTA KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEM/TEKNİKLERİ

Giriş.....	119
Ters Yüz Edilmiş Öğrenme Modelleri	122
Ters Yüz Edilmiş Öğrenme Modelinin Dayandığı Öğrenci Merkezli Öğretim Modelleri	127
Sonuç (Özet)	130
Kaynakça.....	131

8. BÖLÜM

TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIFTA KULLANILAN TEKNOLOJİLER (WEB 2.0 ARAÇLARI)

Giriş.....	135
Edmodo	137
Google Classroom	143
Kahoot.....	145
Google Forms.....	150
iFun Screen Recorder.....	152
EdPuzzle	155
Plickers.....	158
Edraw Max	164
Creately	165
SmartDraw	167
Imindmaps	169
Glogster.....	171
Powtoon.....	175
Pixton	180
Wizer.me	184
StoryboardThat	187
MindMeister.....	190
Quickworksheets	194
H5P Etkileşimli Video Hazırlama	198
Sonuç (Özet)	198
Kaynakça.....	199

9. BÖLÜM

TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIFTA ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Giriş.....	201
Biçimlendirici Değerlendirme.....	202
Öğretimsel Hedefin Belirlenmesi.....	203
Biçimlendirici Değerlendirme Döngüsü.....	204
Öğrenmeye Dair Kanıt Toplama	205
Toplanan Kanıtların Değerlendirilmesi.....	211
Biçimlendirici Geri Bildirim.....	212
Öğretimsel Düzenlemeler	213
Sonuç (Özet)	214
Kaynakça.....	215
Yazarlar Hakkında.....	217

ŞEKİLLER LİSTESİ

1. BÖLÜM

Şekil 1. Ters yüz edilmiş sınıf gelişimi	8
Şekil 2. TYS'nin kuramsal yapısı.....	9
Şekil 3. Geleneksel sınıf ile TYS karşılaştırması	10
Şekil 4. Geleneksel eğitim modeli ile TYS Modelinde ders işleme süreçleri	13

3. BÖLÜM

Şekil 1. Okul gelişim modeli	34
Şekil 2. Okul gelişim modeline (Bolat, 2013) göre okul gelişiminin yönünü gösteren model	38
Şekil 3. Ters yüz edilmiş sınıf anlatım modeli	39
Şekil 4. Schneider ve Blikstein (2016) araştırmasına göre yapılandırmacı (constructivism) yaklaşımdan sonra video kullanımlı ters yüz edilmiş sınıf modeli	44
Şekil 5. Ters yüz edilmiş yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ders modelinin grafik olarak gösterimi	45
Şekil 6. Önerilen ters yüz yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ders modelinin grafik olarak gösterimi	46

4. BÖLÜM

Şekil 1. Harmanlanmış eğitim	54
------------------------------------	----

5. BÖLÜM

Şekil 1. Ters yüz edilmiş sınıfta uygulama süreci	83
Şekil 2. Öğretmen ve öğrenci faaliyetleri.....	85
Şekil 4. Schoology web sitesi.....	89
Şekil 5. Khan Academy web sitesi	90
Şekil 6. Nearpod web sitesi.....	90
Şekil 7. Playposit web sitesi	91
Şekil 8. BrainPOP web sitesi	91
Şekil 9. Padlet web sitesi	92
Şekil 10. Popplet web sitesi.....	92
Şekil 11. Lino-it web sitesi.....	93
Şekil 12. WebQuest web sitesi.....	93
Şekil 13. MindMup web sitesi	94
Şekil 14. WeVideo web sitesi.....	94
Şekil 15. Loopster web sitesi.....	95
Şekil 16. EasyPolls web sitesi.....	95
Şekil 17. ClassDojo web sitesi	96

7. BÖLÜM

Şekil 1. Bloom Taksonomisine göre ters yüz edilmiş öğrenme ve geleneksel öğrenme	120
Şekil 2. Ters yüz edilmiş öğrenme ve geleneksel öğrenme model aşamaları.....	121
Şekil 3. Ters yüz edilmiş öğrenme ortamlarında sınıf içi ve sınıf dışı bileşenleri	123
Şekil 4. Ters yüz edilmiş öğrenme modelinin bölümlendirilmesi	125
Şekil 5. Öğrenci merkezli öğrenme teori ve metotları	127

9. BÖLÜM

Şekil 1. Biçimlendirici değerlendirme döngüsü	205
---	-----

TABLolar LİSTESİ**1. BÖLÜM**

Tablo 1. TYS Modelinin Üstün ve Zayıf Yönleri (Hayırsever ve Orhan, 2018).....	11
--	----

4. BÖLÜM

Tablo 1. Geleneksel ve Ters Yüz Edilmiş Sınıf Arasındaki Farklar	61
Tablo 2. Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Görev ve Sorumlulukları.....	68
Tablo 3. Ters Yüz Edilmiş Sınıf Uygulamasının Öğretmen, Öğrenci ve Veli İçin Avantaj, Zorluk ve Dezavantajları	74

5. BÖLÜM

Tablo 1. Ters Yüz Edilmiş Sınıf Ders Planı Şablonu.....	87
---	----

6. BÖLÜM

Tablo 1. Ters Yüz Edilmiş Sınıfta/Okulda Öğrenmenin Ögeleri.....	107
Tablo 2. Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Tam Öğrenmenin Ögeleri.....	109
Tablo 3. Ters Yüz Edilmiş Sınıfta Yapılandırmacı Bilgi	110

9. BÖLÜM

Tablo 1. Örnek Öğretimsel Hedefin Belirlenmesi Öğrenci Formu.....	204
---	-----